

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/168/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2509201644
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2509201644.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Silvia Hýbelová a členov: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Ľubica Bundzelová, v spore žalobkýň: 1/ S. K., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, 2/ C. K., rod. K., nar. XX.X.XXXX, obe trvale bytom J. XX, G., obe zastúpené právnym zástupcom: JUDr. Dalibor Kuciaň, advokát, Žilinská cesta 130, Piešťany, proti žalovanej: Nemocnica Alexandra Wintera, n. o., Winterova 1780/66, Piešťany, IČO: 36084221, zastúpenej splnomocnencom: Advokátska kancelária MAJLING & NINČÁK, s.r.o., Palárikova 14, Bratislava, IČO: 35960728, o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 4. júla 2019, č.k. 5C/30/2009-384, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., II. **p o t v r d z u j e a** vo výrokoch V., VI. **m e n í t a k**, že žalovanej sa nepriznáva nárok na náhradu trov konania.
- II. Žalobkyne 1/, 2/ majú voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním určil, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni 1/ náhradu nemajetkovej ujmy v sume 30.000 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), žalobkyni 2/ náhradu nemajetkovej ujmy v sume 18.000 eur do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok II.), v prevyšujúcej časti o zaplatenie sumy 65.000 eur žalobkyni 1/ žalobu zamietol (výrok III.), v prevyšujúcej časti o zaplatenie sumy 54.500 eur žalobu žalobkyne 2/ zamietol (výrok IV.), ďalej rozhodol o náhrade trov konania tak, že vo vzťahu medzi žalobkyňou 1/ a žalovanou žiadna zo strán nemá na ňu právo (výrok V.), vo vzťahu medzi žalobkyňou 2/ a žalovanou žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania (výrok VI.) a posledným výrokom VII. súd návrh žalobkýň 1/, 2/ na prerušenie konania zamietol. Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že žalobou zo dňa 12.11.2009 sa tri žalobkyne S. K., C. K. a K. K., domáhali od žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to žalobkyňa 1/ v sume 95.000 eur, žalobkyňa 2/ v sume 72.500 eur a žalobkyňa 3/ v sume 67.500 eur, titulom neoprávneného zásahu do osobnostných práv ich zomrelého otca a manžela a do osobnostných práv žalobkýň, pôvodcom zásahu ktorého bola žalovaná. Svoje nároky odvodzovali od skutočnosti, že manžel žalobkyne 1/ a otec žalobkýň 2/, 3/ T. K., nar. XX.X.XXXX, sa dňa 16.2.2007 necítil dobre, mal zvýšenú teplotu a zvracal, následkom čoho išli na pohotovosť. V nedeľu 17.2.2007 začal hovoriť nesúvislo, mal halucinogénne stavy, na čo žalobkyňa 1/ telefonovala na lekársku pohotovosť, lekár jej telefonicky odporučil prísť s chorým pacientom osobne, aby zmenil lieky na penicilín. Po naordinovaní penicilínu, na žiadosť žalobkyne 1/ o vyšetrenie jej manžela T., bol tento prijatý na interné oddelenie žalovanej, kde bol hospitalizovaný do 23.2.2007. V období od 23.2.2007 do smrti manžela a otca žalobkýň, t. j. do 4.3.2007, bol hospitalizovaný na oddelení anesteziológie a intenzívnej medicíny, pričom diagnostika a liečba boli zamerané na komatózny stav s postupne sa zhoršujúcimi životnými funkciami. Celkový priebeh ochorenia a zdravotnú starostlivosť žalobkyňa 1/ popísala vo svojej

žiadosti o prešetrenie náhleho úmrtia jej manžela, ktorú adresovala Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len ÚDZS), keďže mala vážne podozrenia zo zanedbania zdravotnej starostlivosti, spočívajúce v zlej a neskorej diagnostike a liečbe. ÚDZS žalobkyni 1/ potvrdil jej podozrenia z porušenia zákona, skonštatoval, že postupy lekárov neboli podľa zákona správne a adekvátne, boli protiprávne, za ktoré objektívne zodpovedá žalovaná. Žalobkyne si žalobou uplatnili dva žalobné nároky. Prvým nárokom bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch titulom neoprávneného zásahu do života a telesnej integrity ich blízkej osoby podľa § 15 OZ. Samotným úmrtím T. K., ktoré bolo následkom neoprávneného zásahu zo strany žalovanej, došlo k zásahom do osobnostných práv zomrelého T. K., do jeho práva na život, práva na súkromný a rodinný život, čím došlo k pretrhnutiu ďalšej tvorby a rozvoja vzťahov s ostatnými ľudskými bytosťami, na ktoré mal T. K. za svojho života právo. Predčasným úmrtím mu už nebolo umožnené nadobudnúť napríklad status starého otca, čo tiež tvorí neoddeliteľnú súčasť súkromného života. Druhým žalobným nárokom bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy titulom neoprávneného zásahu do osobnostných práv samotných žalobkýň, konkrétne do ich súkromného a rodinného života podľa § 13 OZ. Úmrtím manžela a otca žalobkýň, spôsobeným žalovanou, došlo k neodvratiteľnému, neodčiniteľnému, mimoriadne významnému, veľmi citlivému a hlbokému zásahu do práva na ochranu súkromia žalobkýň, ich rodinného života, keďže s nebohým T. K. tvorili plnohodnotne fungujúcu rodinu. Následky predmetného zásahu do súkromia žalobkýň sú nereparovateľné, pričom náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch môže aspoň prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu. Žalobný nárok v časti o zaplatenie sumy 45.000 eur si žalobkyňa 1/ uplatnila titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom do života, telesnej integrity, súkromného a rodinného života jej manžela. K tejto sume dospela vynásobením sumy 1.500 eur za každý spoločný prežitý rok s jej manželom. Zaplatenia sumy 50.000 eur sa domáhala titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom do jej súkromného a rodinného života, ku ktorej sume dospela vynásobením sumy 1.000 eur za každý rok jej veku v čase smrti manžela. Spolu sa teda domáhala zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v celkovej sume 95.000 eur. Žalobkyňa 2/ sa žalobou domáhala zaplatenia sumy 43.500 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom do života jej otca. Dospela k nej vynásobením sumy 1.500 eur za každý spoločný prežitý rok s otcom. Zaplatenia sumy 29.000 eur sa domáhala titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom do jej súkromného a rodinného života, ku ktorej sume dospela vynásobením sumy 1.000 eur za každý rok jej veku v čase smrti jej otca, teda celkovo sa domáhala sumy 72.500 eur. Pokiaľ sa týka žalobkyne 3/ uznesením, č.k. 5C/30/2009-127 zo dňa 13.3.2013 súd rozhodol o vylúčení žalobného návrhu žalobkyne 3/ proti žalovanej o zaplatenie sumy 67.500 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy a to z dôvodu, že jej bolo súdom priznané oslobodenie od súdnych poplatkov v plnom rozsahu, a v jej prípade nebola žiadna procesná prekážka vo veci ňou uplatňovaného žalobného nároku, na rozdiel od žalobkýň 1/ a 2/. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vylúčenému žalobnému nároku žalobkyne 3/ bola pridelená nová spisová značka 14C/100/2013. Žalovaná navrhla žalobu ako nedôvodnú zamietnuť z dôvodu, že žalobkyne nepreukázali príčinnú súvislosť medzi konaním žalovanej a spôsobenou ujmom, čo by mohli preukázať iba znaleckým posudkom. Treba skúmať aj súčasný stav medicínskej vedy, ktorý nie je rovnaký v každom zdravotníckom zariadení, prihliadnuť na skutočný zdravotný stav zomrelého pacienta a prognózy jeho zdravotného stavu v súvislosti s poskytovanou zdravotnou starostlivosťou. ÚDZS neprizval pri prešetrovaní sťažnosti žalovanej 1/ súdneho znalca, ale iba dvoch konzultantov. Poukázala na rozhodnutia NS ČR, sp.zn. 25Cdo 1807/2001 a sp.zn. 25Cdo 168/2003, ktoré sa zaoberali príčinnou súvislosťou medzi protiprávnym úkonom, príp. liečebným postupom non lege artis a škodou ako následkom. Uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy považovala žalovaná za neprimerane vysokú, pričom poukázala na rozsudok NS ČR, sp.zn. 30Cdo/2005/2003, podľa ktorého určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu, ktorý musí v každom prípade vychádzať z úplného skutkového stavu. Žalovaná dodala, že viackrát prejavila ľútosť nad predmetnou udalosťou, prijala opatrenia podľa záverov ÚDZS, že nebohý rodinný príslušník žalovaných 1/, 2/ pred predmetnou liečbou u žalovanej bol ťažko chorý, pretože už od roku 1989 trpel závažnou diagnózou následkom ťažkého úrazu hlavy s trvalým následkom, bol liečený na psychologickú diagnózu s priznaním plnej invalidity, neskôr čiastočnej invalidity. Súd vo veci po vykonanom dokazovaní, výsluchmi a vyjadreniami žalobkýň, výsluchom svedkov, oboznámením obsahu listinných dôkazov zistil, že zo žiadosti žalobkyne 1/ adresovanej riaditeľke ÚDZS vyplynulo, že táto požiadala predmetnú inštitúciu o prešetrenie náhleho úmrtia jej manžela. Z oznámenia ÚDZS č. 100895/0047 zo dňa 14.8.2007 adresovaného žalobkyni 1/ súd zistil, že úrad prešetrením podania žalobkyne 1/ zistil, že manžel žalobkyne 1/ a otec žalobkyne 2/ bol prijatý na interné oddelenie žalovanej dňa 18.2.2007, na ktorom bol hospitalizovaný do 23.2.2007, kde mu boli poskytnuté všetky vyšetrenia na objasnenie horúčkovitého stavu, ako aj antibiotická a podporná liečba pre príznaky infekcie dýchacích ciest. Neurologické konzílium bolo vyžiadané do 24

hodín po prijatí (za 5 dní hospitalizácie na internom oddelení bolo realizované trikrát). Napriek progresii neurologických príznakov však nebola indikovaná a realizovaná lumbálna punkcia, k čomu došlo až dňa 26.2.2007 (názor neurológa mohol byť ovplyvnený nesprávne hodnoteným CT mozgu 20.2.2007). Je veľmi pravdepodobné, že liečba začatá až 26.2.2007 už nemohla zvrátiť veľmi ťažký priebeh ochorenia (hoci výhľady na vyliečenie aj pri včasnej diagnostike boli neisté). Neurologické konziliárne vyšetrenia stále sa meniacimi lekármi neboli prínosom v diagnostike, ani v liečbe. Biochemický a cytologický nález odobratého likvoru (mozgomiechovej tekutiny) bol už potom vysoko suspektný pre herpetický zápal mozgu. Je veľmi pravdepodobné, že liečba začatá 26.2.2007 už nemohla zvrátiť veľmi ťažký priebeh ochorenia, pričom výhľady na vyliečenie pri anamnéze malatického ložiska po subdurálnom hematóme a organickom psychosyndróme aj pri včasnej diagnostike boli neisté. Na záver ÚDZS skonštatoval, že výkonom dohľadu bolo zistené porušenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z., že podanie žalobkyne 1/ bolo opodstatnené, a že ÚDZS bude postupovať podľa § 50 ods. 2 zákona č. 581/2004 Z.z. a svojich vnútorných predpisov. Z oznámení UNIQUA poisťovne, a.s. z 12.3.2008 a z 19.12.2008 súd zistil, že táto poisťovňa vyplatila z poistnej zmluvy poistenej žalovanej pre prípad poistnej udalosti - úmrtie p. K., poistné plnenie po odpočítaní 10% zmluvnej spoluúčasti v sume 967,44 eur titulom nákladov s pohrebom, z ktorého už poskytla zálohu v sume 799,28 eur a na účet mala poukázať zvyšnú sumu priznaného plnenia 168,16 eur. Žalobkyni 1/ oznámila, že jej pošle ďalšie poistné v sume 4.106,92 eur titulom jednorazového odškodnenia pozostalej manželky. Poisťovňa vychádzala z príjmu zomrelého, ktorému bol priznaný invalidný dôchodok 146,48 eur a úrazová renta 43,65 eur mesačne. Z obsahu spisu Okresného súdu Piešťany, sp.zn. 14C/100/2003, ktorého predmetom je vylúčený nárok pôvodnej žalobkyne 3/ súd zistil, že tu bolo vykonané znalecké dokazovanie znaleckou organizáciou z odboru zdravotníctvo a farmácia, z odvetvia neurológia a infektológia za účelom vykonania odborných šetrení a vypracovania znaleckého posudku pre posúdenie otázky adekvátnosti poskytnutia zdravotnej starostlivosti nebohému T. K.. Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o., znalecká organizácia podala znalecký posudok č. 69/2015, z ktorého posudku súd zistil, že komplexne, počas hospitalizácie od 16.2.2007 do 4.3.2007 nebola pacientovi poskytovaná starostlivosť v súlade s postupmi lege artis, keď došlo zo strany žalovanej k pochybeniu v súvislosti s nevykonaním lumbálnej punkcie dňa 23.2.2007 ale až 26.2.2007. Nevykonanie lumbálnej punkcie dňa 23.2.2007, v tom čase a v konkrétnej klinickej situácii nebolo v súlade s postupmi lege artis. V čase od 23.2.2007 do 26.2.2007 nebola žalovanou zvolená diagnostická a terapeutická metóda aplikovaná včas a v správnej intenzite. Už z neurologického vyšetrenia dňa 23.2.2007 malo vyplynúť podozrenie na možnú neuroinfekciu, avšak až dňa 26.2.2007 bola stanovená správna diagnóza encefalitídy a správne zahájená adekvátna antivírusová liečba neuroinfekcie v správnej intenzite. Medicínsky následok konštatovaného postupu non lege artis, nemusel byť rozhodujúci pre nepriaznivý vývoj poruchy zdravia nebohého T. K.. Matematicky nie je možné obmedzenie šancí na iný priaznivejší priebeh vývoja klinického stavu, ak by nedošlo k postupu non lege artis. Na otázku, či mohla včasná i správna diagnostika a následné poskytnutie zdravotnej starostlivosti v správnej intenzite, znamenať pre T. K. záchranu života, znalecká organizácia odpovedala, že u neliečených pacientov je úmrtnosť 70 - 80%, avšak u včas liečených pacientov aciklovírom je úmrtnosť len 20 - 30%. Podľa záverov znaleckého posudku v období hospitalizácie T. K. od 23.2.2007 do 26.2.2007 nebola zvolená diagnostická a terapeutická metóda aplikovaná včas a v správnej intenzite. V tomto konaní sp.zn. 14C/100/2003 súd prvej inštancie vo veci rozhodol, proti ktorému rozhodnutiu bolo podané odvolanie a odvolací súd v svojom rozhodnutí skonštatoval, že postup žalovanej v období od 23.2.2007 do 26.2.2007 s prihliadnutím na závažný stav pacienta nesporne kvalifikovaný ako postup non lege artis nemožno vyhodnotiť ako trojdňové omeškanie s vykonaním vyšetrovacieho zdravotníckeho úkonu, ale ako porušenie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti poskytnúť ju správne. Nedošlo tak k včasnému zisteniu choroby a účinnej liečbe smerujúcej na záchranu života. Včasná a účinná liečba bola v danom prípade mimoriadne dôležitá a rozhodujúca, pretože podľa znaleckého posudku u neliečených pacientov je úmrtnosť 70 - 80 % a u liečených len od 20 do 30 %. Táto jedinečná šanca, ktorú vylúčiť nemožno, mohla a mala byť T. K. zo strany žalovanej poskytnutá (práve v tom spočíva opodstatnenosť existencie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a naplnenie ústavou garantovaného práva občana na zdravotnú starostlivosť). Z výsluchu svedka B. X., priateľa nebohého T. K., súd zistil, že títo boli kolegami v práci. Poznal sa aj so žalobkyňami, navštevovali sa navzájom, chodievali na spoločné akcie a výlety. Rodina T. K. bola bežnou fungujúcou rodinou. So žalobkyňou 1/ tvorili normálny manželský pár. Chodievali spolu na dovolenky, snažili sa ušetriť peniaze. T. K. bol organizačný typ, vedel akcie sám naplánovať a zariadiť. S manželkou tvorili zohratú dvojicu, vedela sa mu vždy prispôsobiť. Nestažoval sa ani na rodinu, ani na svoj zdravotný stav, okrem februára 2007, keď mu počas brigády prišlo zle. Vedel, že v minulosti T. K. utrpel pracovný úraz hlavy, po tomto úraze sa však správal rovnako ako pred ním, iba s tým rozdielom, že mal nosiť čiapku, čo mu aj opakovane manželka pripomínala, čiapka ho mala chrániť

v prípade, keby sa udrhel do hlavy. Po úraze už nevykonával fyzicky veľmi náročné aktivity. Robil plavčíka na kúpalisku Eva, privyrábal si aj ako zásobovač, robil aj šoféra z povolania, chodieval so svedkom v piatky na pivo, pričom sa nezvykli opíjať. Riadne staral o svoju rodinu, robil, čo mohol, aj keď bol na invalidnom dôchodku. Chodievali spolu so svedkom na plesy, na spoločenské akcie, niekedy aj s celými rodinami, na Lodenicu, na vodné lyžovanie, na chatu. O tom, že sa T. K. vo februári 2007 necítil dobre, vedel asi deň, maximálne dva pred hospitalizáciou. Po smrti T. K. zvykol svedok a ďalší priatelia zavolať žalobkyňu 1/ na spoločné akcie, kam spravidla prišla, avšak vzbudzovala dojem, že sa cítila, ako keby bola piatym kolesom na voze. Po smrti manžela už nebola taká spontánna ako predtým. S dospelými dcérami T. nebol v rozhodnom období v roku 2007 v pravidelnom kontakte. Žalobkyňa 2/ však stratila milujúceho otca, prišla o jeho lásku. Z Anglicka by sa zrejme časom vrátila, otec by jej s mnohými vecami pomohol. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004, podľa článku 19 ods. 2 Ústavy SR, podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa § 11, § 13, § 15, § 16, 415, § 420, § 441, § 447b, § 449 ods. 2 OZ. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobkyňa 1/ je vdovou po nebohom T. K., nar. XX.X.XXXX, zomr. X.X.XXXX a žalobkyňa 2/ je dcérou zomrelého. Všetci spolu s ďalšou dcérou, pôvodne žalobkyňou 3/ žili v usporiadanej, harmonickej rodine s bežnými rodinnými problémami. Rodina chodievala spolu na výlety, na spoločenské akcie, kajakovať, na Lodenicu, lyžovať, bicyklovať sa. Vzťahy v rodine boli tak dobré, že už dospelé dcéry prespávali v byte rodičov niekedy aj s ich priateľmi. T. K. za svojho života netrpel žiadnymi vážnymi zdravotnými problémami, okrem prípadu, keď utrpel vážny úraz hlavy v roku 1989, následne bol uznaný za plne invalidného, a po niekoľkých rokoch za čiastočne invalidného. Samotný T. K. a jeho okolie jeho invaliditu nepocíťovalo ako výraznú zmenu v jeho osobnosti či v správaní. Jeho invalidita si nevyžadovala starostlivosť či opateru inej osoby. Jediné obmedzenia, ktorá pocíťoval, boli, že musel nosiť čiapku, keďže mu chýbala časť lebečnej kosti a nemohol sa výrazne fyzicky namáhať. Ďalším obmedzením bolo, logicky, zníženie príjmu, keďže bol invalidný. Inak ani on, ani rodina neboli jeho invaliditou nijako obmedzení. Bol spoločenským človekom, vyhľadával rôzne spoločenské akcie, športové podujatia, občas zašiel s kamarátmi na pivo, ak mohol privyrábal si na brigádach alebo u známych. Keď dcéry vyrástli, zvykol chodieť medzi rovesníkov s manželkou, žalobkyňou 1/. Dospelé dcéry sa pridali iba výnimočne, keďže už mali svoje záujmy. Dňa 16.2.2017 sa T. K. necítil dobre, v nedeľu 17.2.2007 začal hovoriť nesúvisle, mal halucinogénne stavy, na žiadosť žalobkyne 1/ o vyšetrenie jej manžela T. v zariadení žalovanej bol prijatý na interné oddelenie žalovanej, kde bol hospitalizovaný do 23.2.2007. V období od 23.2.2007 do smrti dňa 4.3.2007, bol hospitalizovaný na oddelení anesteziológie a intenzívnej medicíny, pričom diagnostika a liečba boli zamerané na komatózny stav s postupne sa zhoršujúcimi životnými funkciami. Z výsledku šetrenia ÚDZS vyplynulo, že napriek progresii neurologických príznakov však nebola indikovaná a realizovaná lumbálna punkcia, k čomu došlo až dňa 26.2.2007 a je veľmi pravdepodobné, že liečba začatá až 26.2.2007 už nemohla zvrátiť veľmi ťažký priebeh ochorenia. Počas hospitalizácie T. K. v rozhodnom období v roku 2007 bola žalobkyňa 2/ v Anglicku, kam vycestovala iba na pár týždňov za účelom zárobku. Po dvoch telefonátoch od matky, keďže vedela, že otec bol hospitalizovaný v nemocnici, napriek tomu, že predtým nemával žiadne vážne zdravotné problémy, sa vrátila domov, napriek tomu sa už nestihla s otcom rozlúčiť, lebo v čase jej príchodu bol tento v kóme, z ktorej sa už neprebral a následne zomrel. Pár dní po pohrebe odcestovala do Anglicka, lebo nevedela doma vydržať, všetko jej pripomínala otca, s ktorým mala dobrý vzťah. Po pohrebe opustila spoločnú domácnosť s vedomím, že žalobkyňa 1/ nebude sama, lebo s ňou bude ešte jej sestra, pôvodná žalobkyňa 3/. V čase pred odchodom do Anglicka bývala v spoločnej domácnosti s rodičmi, finančne vôbec neprispievala na chod domácnosti, nakoľko sa od pohrebu neprisťahovala naspäť na Slovensko, rozpadol sa jej niekoľkoročný vzťah s priateľom, za ktorého by sa pravdepodobne vydala. V čase smrti otca mala 30 rokov. Otec jej veľmi chýba, mali pekný vzťah. V rozhodnom čase keď bol T. K. hospitalizovaný, žila celá rodina v spoločnej domácnosti v jednom byte v G., dcéry boli dospelé, no nevydaté. Po smrti T. K. žalobkyňa 1/ výrazne schudla, nemohla vôbec spať, čo ju prinútilo navštíviť lekára, ktorý jej predpisal hypnotiká, ktoré berie doposiaľ a je od nich závislá. Asi týždeň po pohrebe sa vrátila do zamestnania, kde pracovala asi do roku 2015, potom jej po ročnej pracovnej neschopnosti bol priznaný na dobu 1 a 1/2 roka invalidný dôchodok, a následne sa stala starobnou dôchodkyňou. Asi po pol roku sa jej pridružili zdravotné problémy ako reumatologické ochorenie - tzv. Sjögrenov syndróm na slinných žľazách, dostala aj astmu. Tieto diagnózy pripisovala veľkým stresom, ktorým bola vystavená počas hospitalizácie jej manžela v roku 2007 a po jeho smrti. Pred smrťou manžela rada chodievala do spoločnosti, no teraz radšej odmietne, aj ponuky na výlety, čo predtým rada absolvovala. Už sa nevie tešiť so spoločnými akciami tak, ako v minulosti, keďže tam chodievala s manželom. V súčasnosti býva sama. Je poberateľkou starobného a vdovského dôchodku v celkovej sume 704,30 eur mesačne. Bude musieť predať chatu, ktorá bola kúpená ešte za života jej manžela,

lebo si ju nemôže finančne dovoliť. Súd prvej inštancie mal zo znaleckého posudku vypracovaného v konaní sp.zn. 14C/100/2013 (vylúčený nárok pôvodnej žalobkyne 3/ na samostatné konanie) za preukázané, že v období hospitalizácie T. K. do 23.2.2007 do 26.2.2007 nebola zvolená diagnostická a terapeutická metóda u T. K. aplikovaná včas a v správnej intenzite. Nedošlo tak k včasnému zisteniu choroby a účinnej liečbe smerujúcej na záchranu života. Včasná a účinná liečba bola v danom prípade mimoriadne dôležitá a rozhodujúca, pretože podľa posudku u neliečených pacientov je úmrtnosť 70 - 80% a u liečených pacientov len od 20 do 30%. Táto jedinečná šanca, ktorú vylúčiť nemožno, mohla a mala byť otcovi žalobkyne zo strany žalovanej poskytnutá, keďže práve v tom spočíva opodstatnenosť existencie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a naplnenie ústavou garantovaného práva občana na zdravotnú starostlivosť. Súd nevykonal dokazovanie ďalšími svedkami, ani fotografiami rodiny, ani kontrolným znaleckým dokazovaním, ani výsluchom znalca, pretože to nepovažoval za potrebné pre zistenie skutkového stavu v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie vo veci samej. Súd dodal, že vo veci vylúčeného nároku pôvodnej žalobkyne 3/ bol podaný znalecký posudok znaleckou organizáciou, pričom ani odvolací súd nenamietol, že by tento posudok nebol dostatočný pre rozhodnutie vo veci. Zodpovednosť nemocnice ako zdravotníckeho zariadenia za neoprávnený zásah do ochrany osobnosti je daná analogicky podľa § 420 ods. 2 OZ, keďže na poskytovanie zdravotnej starostlivosti použila svojho zamestnanca, príp. zamestnancov - lekárov a zdravotný personál. V danom prípade je nepodstatné, či postup pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti non lege artis bol žalovanou zavinený úmyselne alebo z nebanlivosti. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti má byť adekvátne individuálnym okolnostiam prípadu, čo v danom prípade znamenalo prihliadať na vek otca žalovanej, jeho komplexný zdravotný stav a dovtedajšie diagnózy, progresiu neurologických príznakov i zhoršujúce sa životné funkcie. Ak u takéhoto pacienta malo vyplynúť podozrenie na neuroinfekciu už dňa 23. februára 2007 a za účelom ďalšej diferenciálnej diagnostiky mala byť vykonaná lumbálna punkcia, k čomu došlo až 26.2.2007, ide o neakceptovateľnú dĺžku postupu non lege artis, z hľadiska záchranu života a predídenia úmrtia otca žalobkyne. Smrť blízkej osoby môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným citovým väzbám predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a naplnenie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť, či vážnosť v spoločnosti (nález Ústavného súdu Českej republiky, sp.zn. PL. ÚS 16/04). Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými a preto rešpektovanie súkromného, teda i rodinného života musí zahŕňať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby tak bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Občiansky zákonník zabezpečuje občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby i po jej smrti. Podľa výslovnéj úpravy § 15 Občianskeho zákonníka vzniká smrťou fyzickej osoby určitým (taxatívne) vymedzeným osobám, ktoré neboli samy neoprávneným zásahom postihnuté, zo zákona zvláštno subjektívne občianske právo určené k uplatneniu ochrany osobnosti zomrelej fyzickej osoby. Podľa § 15 ods. 1 OZ je pôvodným právom na občianskoprávnu ochranu osobnosti zomrelej fyzickej osoby. Preto u osôb tu uvedených nejde o nejaký druh právneho nástupníctva do práva po zomrelej fyzickej osobe, ale o vznik zvláštno, pôvodného (originálneho) osobnostného práva. Úlohou inštitútu postmortálnej ochrany osobnosti je, aby fyzická osoba mala zabezpečenú účinnú ochranu osobnosti nielen po celú dobu svojho života, ale aj po jej smrti. Pre vznik tohto subjektívneho práva osobám uvedeným v § 15 OZ nie je podstatné, či sa neoprávnený zásah do osobnosti zomrelej fyzickej osoby stal ešte za jej života alebo až po jej smrti. Podstatou a zmyslom postmortálnej ochrany osobnosti teda je umožniť po smrti fyzickej osoby uplatniť jej najbližším príbuzným právo na ochranu jej osobnosti, a tak čeliť neoprávneným zásahom, ktoré znevažujú pamiatku a spomienku zomrelej fyzickej osoby. Takýmito zásahmi sú neoprávnené zásahy do cti, dôstojnosti zomrelej fyzickej osoby, do jej povesti a mena, do telesných pozostatkov. Treba zdôrazniť, že zvláštno subjektívne právo osôb vymedzených v § 15 OZ na uplatnenie ochrany osobnosti zomrelého nie je, čo do obsahu a rozsahu, zhodné s vlastným osobnostným právom zomrelej fyzickej osoby. Najvyšší súd SR v rozhodnutí, sp.zn. 3 Cdo 84/2011, vyslovil názor, že nie je vylúčené, že určitý zásah, ku ktorému došlo po smrti fyzickej osoby, je neoprávneným zásahom nielen do osobnosti zomrelého ale zároveň aj do osobnosti pozostalých a že podľa individuálnych okolností, za ktorých došlo k takémuto zásahu, prichádza preto do úvahy tak možnosť tzv. postmortálnej ochrany osobnosti zomrelého v zmysle § 15 OZ, ako aj možnosť ochrany osobnosti pozostalej osoby v zmysle § 11 až 13 OZ. V tejto veci ale nevyslovil názor, že žalobcovia môžu súčasne uplatniť tzv. postmortálnu ochranu podľa § 15 OZ a zároveň aj ochranu svojej osobnosti podľa § 11 až 13 OZ, ale práve naopak uviedol, že žalobcovia majú právo zvoliť si jednu z týchto možností. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti sú závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Pri posudzovaní miery závažnosti zásahu do osobnostných práv žalobcov súd sa musel zaoberať kritériami,

akými sú kvalita vzájomného vzťahu, otázka hmotnej závislosti pozostalého po usmrtenej osobe, miera do akej psychická bolesť zo straty blízkeho človeka prerastá až do duševného ochorenia, spôsob obmedzenia bežných aktivít pozostalých v pracovnom, v súkromnom a v spoločenskom živote, ďalej či žalobcami prežívaná strata je závažnejšia než obvyklá pri takomto zásahu. V danom prípade bol preukázaný protiprávny zásah, ktorý je v rozpore s objektívnym právom, vrátane príčinnej súvislosti, objektívne spôsobilého ohroziť alebo narušiť osobnosť fyzickej osoby. Konajúci súd zastáva názor, že obsah práva žalobkýň ako osôb uvedených v § 15 Občianskeho zákonníka nie je zhodný s obsahom práva zomrelého T. K., ktorému bolo zasiahnuté do osobnostného práva, práva na život. Smrťou poškodeného T. K. právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za neoprávnený zásah do jeho osobnosti okamihom jeho smrti zaniklo. Žaloba je preto v časti tohto žalobného nároku u oboch žalobkýň nedôvodná. Do zásahu osobnosti nebohého T. K. nepochybne došlo, avšak táto skutočnosť sama osobe nie je dôvodom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobkyniam 1/, 2/, keďže vo vzťahu k nebohému už tento druh satisfakcie nemôže plniť svoj účel. Nečakaným, šokujúcim úmrtím najbližšieho rodinného príslušníka žalobkýň, ktorým bol manžel žalobkyne 1/ a otec žalobkyne 2/, nepochybne došlo k zásahu do súkromného a rodinného života jeho najbližších rodinných príbuzných. Nakoľko absolútny a nezvratný následok neoprávneného zásahu, ktorým je smrť blízkeho človeka, je nenapraviteľný a nezvratný, vzhľadom na okolnosti prípadu, na skutočnosť, že T. K. by mohol, pri včasnej a správnej diagnostike s veľkou pravdepodobnosťou (70% až 80 %) ešte žiť, súd považoval základ nároku na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyniam 1/, 2/ za dôvodný. Psychická bolesť zo straty blízkeho človeka, ktorá je vnímaná ako neznesiteľná fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalých je u oboch žalobkýň nepochybne. Žalobkyňa 1/ už nevyhľadáva spoločnosť ako kedysi, vznikol u nej návyk na lieky na spanie, ktoré berie na lekárske predpis celé roky od smrti manžela, s ktorým žila vo fungujúcom manželstve 30 rokov, a jeho neprítomnosť pociťuje ako nespravodlivú krivdu spôsobenú protiprávnym konaním žalovanej. Vzhľadom na vek žalobkyne 1/ po smrti manžela jej bol priznaný vdovský dôchodok, ktorý poberá doteraz, ktorý jej aspoň čiastočne nahrádza stratu príjmu nebohého manžela. Na astmu a na Sjögrenov syndróm, príčinu ktorých žalobkyňa 1/ pripisovala stresom spojeným s hospitalizáciou manžela a jeho smrťou, súd neprihliadal, pretože ide o subjektívny pocit žalobkyne 1/. Na druhej strane súd prihliadol na okolnosti prípadu, že zo strany žalovanej došlo k nesprávnej diagnostike vzhľadom na zvláštny priebeh ochorenia, pričom správnu diagnózu zistila po 3 dňoch (nie napr. až po niekoľkých mesiacoch), taktiež prihliadol na percentuálnu pravdepodobnosť prežitia jej manžela a preto za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy titulom neoprávneného zásahu do ochrany osobnosti žalobkyne 1/, konkrétne do jej práva na súkromný a rodinný život, považoval sumu 30.000 eur. Žalobkyňa 2/ od svojich 30. narodenín, kedy zomrel jej otec, už narodeniny neoslavuje. Spomienky na otca a okolnosti, za ktorých umrel, jej sťažovali pobyt v byte v G., kde bývala s rodičmi aj so sestrou, preto sa odsťahovala do Anglicka pár dní po smrti otca a zostala tam pracovať doposiaľ. S otcom mala veľmi dobrý vzťah, intenzívne pociťuje jeho stratu, nemôže zabudnúť na to, že sa s ním nemohla na smrteľnej posteli rozlúčiť, keďže bol v kóme, keď ho navštívila. Jej odťahovanie do Anglicka malo za následok rozpad niekoľkoročného vzťahu s priateľom, za ktorého by sa pravdepodobne vydala. Do dnešného dňa je slobodná. Súd za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy titulom neoprávneného zásahu do ochrany osobnosti žalobkyne 1/ považoval sumu 18.000 eur. Na základe týchto skutočností súd priznal žalobkyni 1/ nárok na náhradu nemajetkovej ujmy titulom zásahu do jej osobnosti v sume 30.000 eur a žalobkyni 2/ v sume 18.000 eur. V prevyšujúcej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Súd tiež zamietol celý žalobný nárok o náhradu nemajetkovej ujmy do osobnosti zomrelého manžela a otca žalobkýň v rámci tzv. postmortálnej ochrany osobnosti. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP a vyslovil, že žiadna zo strán nemá na ich náhradu nárok. V tomto spore boli obe strany úspešné v rozsahu 50 %, keďže predmetom sporu boli dva žalobné nároky, z ktorého jeden žalobný nárok súd považoval za dôvodný, pričom výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu a druhý žalobný nárok považoval za skutkovo a právne nedôvodný.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom určenej lehote podala odvolanie žalovaná a to proti výrokom I., II. a súvisiacim výrokom o nároku na náhradu trov konania V. a VI. Svoje odvolanie odôvodňuje v súlade s § 365 ods. 1 CSP odvolacími dôvodmi podľa písm. e), f), h). Dôvodila, že súd prvej inštancie v rozsudku, Krajský súd ako súd odvolací vo svojom zrušujúcom uznesení v konaní vedenom pod sp.zn. 14C/100/2013, ani znalec jednoznačne neskonštatovali, že poskytnutie zdravotnej starostlivosti žalovanou nebohému pánovi K. spôsobilo smrť. Rozhodnutie Krajského súdu v Trnave ako odvolacieho súdu v konaní 14C/100/2013, na ktoré sa prvoinštančný súd odvoláva, definuje príčinnú súvislosť tak, že sa javí iba ako možná, na základe znaleckého posudku, ale nie určitá. Z tohto dôvodu má žalovaná za to, že nemožno iba na základe tejto domnienky založiť danosť príčinnej

súvislosti medzi úmrtím a konaním non lege artis pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Nie každé non lege artis poskytnutie zdravotnej starostlivosti zakladá automaticky aj nárok na náhradu škody titulom nemajetkovej ujmy spočívajúce v neoprávnenom zásahu do života, súkromia, telesnej integrity zomrelého a do sféry súkromia a citových väzieb poškodených osôb. Žalovaná žiadala vykonanie kontrolného znaleckého posudku alebo aspoň výsluch znalca za účelom jasného a nespochybniteľného vyjadrenia sa, či dané non lege artis poskytnutie zdravotnej starostlivosti jednoznačne zapríčinilo úmrtie. V kontexte judikatúry súdov vo veciach priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch, je názoru, že súd vec nesprávne posúdil a pri rozhodovaní mal žalobu žalobcov zamietnuť. Vzhľadom na skutočnosť, že súd rozhodol o priznaní sumy 48.000 pre žalobkyne 1/, 2/, mal vziať do úvahy pri určovaní výšky vek, vzťahy v rodine, citové väzby, zdravotný stav a starostlivosť o zdravotný stav zomrelého, likvidačný charakter pre žalovanú a minimálne citovanú konštantnú judikatúru súdov pri určovaní jej výšky. Z vykonaných výsluchov na pojednávaniach jasne vyplynulo, že žalovaná 2/ dlhodobo nežila v spoločnej domácnosti s nebohým T. K. a práve naopak, vykonávala zárobkovú činnosť v Anglicku a tiež, že pán K. sa aktívne, resp. žiadnym spôsobom nestaral o svoj ťažký zdravotný stav vyplývajúci z ťažkého úrazu hlavy z minulosti a má za to, že súd ani znalec sa týmito okolnosťami, ktoré majú podstatný vplyv na ťažkú diagnózu a samotné stanovenie diagnózy zomrelého, nevysporiadali. Poukázala na svoje vyjadrenie k znaleckému posudku zo dňa 13.3.2015, kde zdôraznila závery znalca, že v rámci diferenciálnej diagnózy boli v tom čase správne stanovené diagnózy. Ak by dňa 20.2.2007 bola vykonaná lumbálna punkcia a bol by aspoň predbežne zhotovený punktát, bolo by teoreticky možné podporiť podozrenie na vírusovú neuroinfekciu skôr a je vysoko pravdepodobné, že by cieľná liečba bola začatá o tri dni skôr, ako reálne bola. Avšak vôbec nie je zrejmé, či takého skoršie začatie cieľnej liečby po lege artis vykonanej lumbálnej punkcii reálne mohlo zvrátiť nepriaznivý vývoj poruchy zdravia pána T. K.. Žalovanou zvolená diagnostická a terapeutická metóda bola od prijatia T. K. do 23.2.2007 a po 26.2.2007 do smrti aplikovaná včas a v správnej intenzite. Nevykonanie lumbálnej punkcie dňa 23.2.2007 je v kontexte prípadu postup non lege artis, avšak bez zjavnej a preukázateľnej forenzne relevantnej súvislosti so smrťou pána K.. Napriek konštatovanému postupu non lege artis, medicínsky následok takéhoto postupu vôbec nemusel byť rozhodujúci pre nepriaznivý vývoj poruchy zdravia u T. K.. Nedostatok vo vedení zdravotnej dokumentácie nemal žiadny vplyv na priebeh a následné úmrtie nebohého T. K.. Skutočnosť, že nebohý nebol preložený na špecializované pracovisko, vzhľadom k priebehu jeho ochorenia a adekvátne nasadenej liečbe, nemá zjavnú forenzne preukázateľnú medicínsku príčinnú súvislosť s následnou smrťou pána K.. Vzhľadom na tieto závery znalca je nepochybné, že nie je preukázaná príčinná súvislosť konania žalovanej zo spôsobenou ujmu, čím nie je naplnený základný predpoklad uplatnenia nároku žalobkyne. Pri preukazovaní zodpovednosti za škodu sa jedná o otázku skutkovú a nie právnu a teda ako vyplýva zo znaleckého posudku, vôbec nie je zrejmé, či skoršie začatie cieľnej liečby po lege artis vykonanej lumbálnej punkcii by reálne mohlo zvrátiť nepriaznivý vývoj poruchy zdravia pána T. K., t.j. vôbec nie je možné ani uvažovať a percentuálne zvažovať možnosť záchranu jeho života. Odvolací súd vo veci vedenej pod sp.zn. 14C/100/2013 tak sám svojvoľne rozhodol o zodpovednosti žalovanej, t.j. že dané poskytnutie zdravotnej starostlivosti zapríčinilo úmrtie pána K.. Súd nevykonával navrhnuté dôkazy, pričom žalovaná žiadala okrem vykonania kontrolného znaleckého posudku minimálne výsluch znalca. Súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, keďže znalecký posudok jednoznačne nestanovuje, či dané non lege artis poskytnutie zdravotnej starostlivosti jednoznačne zapríčinilo úmrtie. Zároveň z doteraz vykonaných výsluchov vyplynulo, že pán K. sa aktívne, resp. žiadnym spôsobom nestaral o svoj ťažký zdravotný stav vyplývajúci z ťažkého úrazu hlavy v minulosti, s čím sa súd ani znalec nevysporiadali. Rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho posúdenia právneho veci tým, že nikto jednoznačne nestanovil, či dané non lege artis poskytnutie zdravotnej starostlivosti jednoznačne zapríčinilo úmrtie pána K. a pri určovaní priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyniam súd prvej inštancie nezohľadnil konštantnú judikatúru súdov ako aj likvidačný charakter pre žalovanú, vek, vzťahy v rodine, citové väzby v rodine, zdravotný stav a starostlivosť o zdravotný stav zomrelého zomrelým, pričom odôvodnenie týchto skutočností v odôvodnení rozsudku absentuje. Odvolateľka navrhla rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť, žalobu žalobkyne zamietnuť a žalovanej priznať náhradu trov konania v rozsahu 100% alternatívne rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3. Žalobkyne v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedli, že súhlasia s rozsudkom súdu prvej inštancie, nakoľko v odôvodnení rozsudku sú odpovede na všetky otázky kladené žalovanou počas konania pred súdom prvej inštancie. Z uznesenia Krajského súdu v Trnave, sp.zn. 10Co/26/2016, ktorý rozhodoval o odvolaní žalobkyne proti rozsudku súdu prvej inštancie, v konaní sp.zn. 14C/100/2013

vyplýva, že pre vznik zodpovednosti za protiprávne konanie vrátane príčinnej súvislosti, je rozhodujúce, že včasná a účinná diagnostika a následný ďalší postup v liečbe boli spôsobilé zabrániť alebo čo najviac obmedziť riziko vzniku škody na zdraví, k čomu nedošlo, nakoľko zdravotný stav poškodeného bol zaťažený nesprávne poskytnutou zdravotnou starostlivosťou a neeliminované riziko sa naplnilo úmrtím pacienta. Odvolacie námietky žalovanej, ktoré sú zopakovaním jej vyjadrenia k záverom znaleckého posudku, sú tak bez právneho významu, pretože závery predmetného znaleckého posudku Krajský súd v Trnave vo svojom uznesení 10Co/26/2016 už správne vyhodnotil a týmto sa pri svojom rozhodnutí riadne zaoberal. Súd prvej inštancie rozhodol správne aj o náhrade trov konania, keď v prípade priznania nemajetkovej ujmy sa má za to, akoby žalobkyne boli plne úspešné, nakoľko boli úspešné čo do základu nároku a výška priznanej sumy sa odvíja iba od úvahy súdu. Rozhodujúcou skutočnosťou v tomto prípade je tak konštatovanie, že došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou - stranou sporu (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 CSP) po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

5. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp.zn. 5C/30/2009 je určenie povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni 1/ náhradu nemajetkovej ujmy v sume 95.000 eur (z toho 45.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom do života jej nebohého manžela a 50.000 eur nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom do jej súkromného a rodinného života) a žalobkyni 2/ náhradu nemajetkovej ujmy v sume 72.500 eur (z toho 43.500 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom do života telesnej integrity jej otca a 29.000 eur neoprávneným zásahom do jej súkromného a rodinného života).

6. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie v jeho vyhovujúcich výrokoch a to výroku I., ktorým bola žalovanej určená povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ náhradu nemajetkovej ujmy 30.000 eur a výroku II. ktorým bola žalovanej určená povinnosť zaplatiť žalobkyni 2/ náhradu nemajetkovej ujmy v sume 18.000 eur, obe sumy do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania, kde súd rozhodol, že žiadna zo strán, teda tak žalobkyňa 1/ ako žalobkyňa 2/, ani žalovaná, nemajú nárok na ich náhradu.

7. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel i k správny skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia, a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd iba odkazuje na správne písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke, ktorá neuviedla žiadne nové relevantné skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nebol vysporiadal a ktoré by navyše boli spôsobilé prívodiť zmenu napadnutého rozsudku.

8. Odvolací súd sa plne stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že bol preukázaný neoprávnený zásah žalovanej v rozpore s objektívnym právom vrátane príčinnej súvislosti, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť alebo narušiť osobnosť fyzickej osoby. V konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp.zn. 14C/100/2013, v ktorom sa jedná o totožný predmet sporu náhradu nemajetkovej ujmy a o totožný skutkový stav (žalobkyňou je ďalšia dcéra zomrelého T. K.) bolo vykonané znalecké dokazovanie a to Inštitútom forenzných medicínskych expertíz s.r.o., znaleckou organizáciou v odbore zdravotníctvo a farmácia, v ktorom konaní Krajský súd v Trnave ako odvolací, vo svojom uznesení, sp.zn. 10Co/26/2016, ktorým zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, dospel k záveru o opodstatnenosti nároku, teda k záveru o neoprávnenom zásahu, s odôvodnením ktorého záveru sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a dodáva, že v znaleckom posudku sa zdôrazňuje, že medicínsky následok konštatovaného postupu non lege artis nemusel byť rozhodujúci pre nepriaznivý

vývoj poruchy zdravia T. K.. To znamená, že v konaní nesporný postup žalovanej non lege artis mohol byť rozhodujúci pre nepriaznivý vývoj poruchy zdravia u menovaného. Tomu zodpovedá aj ďalší záver v dotknutej časti znaleckého posudku, že boli obmedzené šance na iný priaznivejší priebeh vývoja klinického stavu, ktoré podľa názoru znaleckej organizácie vyjadriť matematicky nie je možné. Posudok teda nevylúčil možnosť zvrátiť nepriaznivý vývoj poruchy zdravia menovaného skorším začatím cielej liečby po lege artis vykonanej lumbálnej punkcii (ak by cielej liečba bola začatá o tri dni skôr, ako reálne bola). Odvolací súd považoval námietku žalobkyne, že nesprávnou a oneskorenou zdravotnou starostlivosťou žalovaná znížila šancu prežitia menovaného na 70 - 80 % za správnu, keď podľa záverov znaleckého posudku znalecká organizácia na otázku, či mohla včasná i správna diagnostika a následné poskytnutie zdravotnej starostlivosti v správnej intenzite znamenať pre T. K. záchranu života, odpovedala, že u neliečených pacientov je úmrtnosť 70 - 80 %, avšak u včas liečených pacientov je úmrtnosť 20 - 30 %. Aj tento odborný záver mal významnú výpovednú hodnotu pre posúdenie predpokladov zodpovednostného vzťahu vrátane príčinnej súvislosti. Súd prvej inštancie správne poukázal aj na ust. § 415 OZ. Porušenie prevenčnej povinnosti znamená súčasne porušenie právnej povinnosti v zmysle § 420 OZ. Žalovaná predstavuje poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, miesto, kde pacienti prichádzajú s dôverou, že im bude poskytnutá adekvátna lekárska starostlivosť. Aj z výsledku šetrenia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vyplýva, že v postupe žalovanej sa jednalo o postup non lege artis, keď napriek progresii neurologických príznakov, nebola indikovaná a realizovaná lumbálna punkcia, ku ktorej došlo až dňa 26.2.2007 a je veľmi pravdepodobné, že liečba začatá až v tento deň už nemohla zvrátiť veľmi ťažký priebeh ochorenia. Pre vznik zodpovednosti za protiprávne konanie, vrátane príčinnej súvislosti je podľa § 415 OZ rozhodujúce, že včasná a účinná diagnostika a následný ďalší postup v liečbe boli spôsobilé, teda mohli zabrániť alebo čo najviac obmedziť riziko vzniku škody na zdraví a živote T. K., k čomu nedošlo, pretože zdravotný stav menovaného bol zaťažený nesprávne poskytnutou zdravotnou starostlivosťou žalovanou a neeliminované riziko sa naplnilo jeho úmrtím. Preto nevykonaním včasnej lumbálnej punkcie teda neposkytnutím zdravotnej starostlivosti žalovanou správne, nedošlo k zamedzeniu rizika úmrtia (škody na živote) T. K., ktorý zomrel, čím boli naplnené všetky atribúty zodpovednostného vzťahu vrátane príčinnej súvislosti. Vzhľadom k uvedenému tak odvolací súd mal za to, že tak znaleckým posudkom, ako aj správou ÚDZS bol preukázaný neoprávnený zásah žalovanej do osobnostných práv žalobkyň a to aj nimi namietaná príčinná súvislosť.

9. Pokiaľ sa týka výšky nemajetkovej ujmy, tak súd prvej inštancie vo vzťahu k výške uplatňovaných nárokov zistil v dostatočnom rozsahu skutočnosti rozhodné pre meritórne posúdenie veci, prihliadal aj na zákonom stanovené kritériá priznávania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď citovej ujme sa vyrovná len málokterý emočný zážitok, preto jeho vnímanie a prejavy, hoci sú individuálne, možno dôvodne predvídať a správne určil aj výšku tejto nemajetkovej ujmy, ktorá je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd musí prihliadať okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, k naplneniu požiadavky účinného, primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Vodiacími parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie. Judikatúra súdov v oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. statusu obete, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino vs. Taliansko ako i v prípade D. vs. Slovenská republika, kde Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch súd, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, aj to, ako rýchlo sa jej sťažovať domohol. Ústavný súd ČR konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relatívnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch (sp.zn. I. ÚS 2844/14). Vzhľadom na uvedenú požiadavku kazuistiky odvolací súd príkladmo uvádza, že rozsudkom Okresného súdu Zvolen, sp.zn. 2T/210/2013 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 14Co/19/2017 bola manželke zomrelého priznaná náhrada vo výške 40.000 eur, plnoletému synovi 17.000 eur, plnoletej dcére 20.000 eur. V zmysle rozsudku Okresného súdu Trnava, sp.zn. 13C/126/2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave, sp.zn. 24Co/368/2015 bola manželke prisúdená náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 40.000 eur, rozsudkom Okresného súdu Trenčín, sp.zn. 27C/110/2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp.zn. 4Co/658/2014 bola prisúdená manželovi náhrada 50.000 eur, rozhodnutím

Okresného súdu Trnava, sp.zn. 19C/96/2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave, sp.zn. 10Co/909/2015 bola manželovi prisúdená náhrada vo výške 100.000 eur a nepľnoletej dcére 35.000 eur, v tomto prípade sa jednalo o nesprávnú zdravotnú starostlivosť rodičky po pôrode. Rozhodnutím Okresného súdu Poprad, sp.zn. 9C/45/2011 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 21Co/137/2017 bola pozostalej manželke priznaná náhrada 40.000 eur, plnoletým deťom po 20.000 eur. Rozhodnutím Okresného súdu Rimavská Sobota, sp.zn. 8C/103/2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 15Co/171/2012 bola manželke priznaná náhrada 20.000 eur a deťom po 15.000 eur. V konaniach Okresného súdu Prešov, sp.zn. 10C/94/2014 bola manželke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 20.000 eur, plnoletému synovi 15.000 eur, v konaní Okresného súdu Skalica, sp.zn. 7C/3/2018 bola 66 ročnému manželovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 20.000 eur, plnoletým deťom každému po 10.000 eur. Okresným súdom Bánovce nad Bebravou, sp.zn. 5C/63/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp.zn. 6Co/80/2017 bola 61 ročnému manželovi priznaná nemajetková ujma 13.000 eur. Z uvedených rozhodnutí vyplýva, že priznané nároky nemajetkovej ujmy pozostalých príbuzných sa v prípade manžela pohybujú od 50.000 do 10.000 eur.

10. Odvolací súd mal za to, že v danom prípade je primeraná výška nemajetkovej ujmy pre žalobkyňu 1/ v sume 30.000 eur a žalobkyňu 2/ 18.000 eur. Takouto výškou dôjde k naplneniu požiadavky primeranosti a proporcionálnej náhrady strádania žalobkýň. Súd tu správne pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy zohľadnil život žalobkýň spolu s nebohým T. K., manželom a otcom, keď pred jeho úmrtím (vo veku 56 rokov) žili v spoločnej domácnosti, viedli harmonický rodinný život, trávili spoločne voľné chvíle. Odvolací súd dodáva, že namietaná skutočnosť, že sa nestaral riadne o svoje zdravie, ktoré mal vážne poškodené úrazom, nebola žiadnym spôsobom v konaní preukázaná. Úraz utrpel v roku 1989 a zomrel v roku XXXX, pričom za toto obdobie nikto nepozoroval uňho žiadne následky, okrem toho, že musel nosiť čiapku a nesmel sa neprímerane fyzicky zaťažovať, avšak viedol úplne normálny plnohodnotný rodinný život, nebýval ani často chorý, a ani zo znaleckého dokazovania nevyplývalo, že by úraz, ktorý utrpel v roku 1989, o ktorom mala žalovaná vedomosť mal nejaký súvis s jeho ochorením v roku XXXX, teda s infekciou, na ktorú zomrel. Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že zohľadnil aj skutočnosť, že k úmrtiu menovaného došlo v roku XXXX, konanie sa vedie od 23.2.2009. Súd prvej inštancie sa dostatočným spôsobom vysporiadal so skutočnosťami tvrdenými tak svedkom, ako aj žalobkyňami ohľadne rodinného života a intenzite citových väzieb s nebohým T. K.. Tieto riadne vyhodnotil a správne dospel následne k výške nemajetkovej ujmy, ktorú priznal.

11. Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutých vyhovujúcich výrokoch I., II. podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil. Pokiaľ sa týka náhrady trov konania tu rozsudok nepovažoval za správny, keď súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na ich náhradu. Odvolací súd mal za to, že v konaní bola žalovaná v súlade s ust. § 255 CSP percentuálne úspešnejšou stranou v spore, avšak v súlade s ust. § 257 CSP z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré súd videl v charaktere daného sporu, keď išlo o protiprávne konanie žalovanej s následkom smrti a rozhodnutie o výške plnenia záviselo na úvahe súdu, by priznanie jej náhrady trov konania voči žalobkyňiam bolo nespravodlivé, preto v časti náhrady trov konania rozsudok podľa § 388 CSP zmenil a žalovanej nepriznal nárok na ich náhradu.

12. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP za použitia ust. § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešným žalobkyňiam 1/, 2/ priznal ich náhradu v plnom rozsahu.

13. Uvedený rozsudok bol v senáte prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).